

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติได้มีมติผ่าน “ปฏิญญาสาภากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชน” (Universal Declaration of Human Rights) เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ.1948 (พ.ศ.2491) เพื่อแสดงเจตจำนงในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบรรดาประเทศสมาชิก ปฏิญญาสาภากลับนี้มีเนื้อหาสาระสำคัญกว้าง ๆ ที่กำหนดให้สิทธิเสรีภาพของคนทุกคน โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง หรือสถานะอื่น ๆ ทั้งสิทธิของพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยประเทศไทยเป็นภาคีหนึ่งที่รับรองปฏิญญานี้ ตั้งแต่ต้น แต่เพิ่งปรากฏเป็นรูปธรรมชัดเจนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ได้บัญญัติสิทธิมนุษยชนและหักดิ่ริความเป็นมนุษย์ไว้ในส่วนบททั่วไป ในมาตรา 4 มาตรา 5 และส่วนสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยในมาตรา 26 ถึง 65 เช่น มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอ กันในกฎหมาย ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน มาตรา 31 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพ ในชีวิตและร่างกาย มาตรา 33 ในคดีอาญาด้องสันนิษฐาน ไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลย ไม่มีความผิด มาตรา 34 สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง มาตรา 38 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอ กันในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยรัฐไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา 46 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท่องถิ่นดังเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟู จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท่องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ของท่องถิ่น มาตรา 50 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ มาตรา 52 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอ กันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน มาตรา 56 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ มาตรา 58 บุคคลย่อมมีสิทธิรับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานราชการ

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีคนหลายกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก ทั้งคนไทยที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศไทยและชนกลุ่มน้อยที่กระจัดกระจายตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ อาทิ ชาวเขา ชาวไทยใหม่ ชาไก เป็นต้น ซึ่งการได้รับสิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในอดีตนั้นจะมีอยู่เฉพาะคนไทยและชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มเท่านั้น เช่น ชาวเขาใน

โครงการพระราชดำริ เป็นต้น แต่ในทางตรงกันข้ามมีชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มในประเทศไทยที่ไม่ได้รับสิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เนื่องจากมีจำนวนน้อย รัฐจึงไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก การกำหนดหลักประกันสิทธิ เสรีภาพ ของคนทุกคนตามปฏิญญาสาгалว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทำให้ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยได้รับสิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเพิ่มมากขึ้น เพราะชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ได้อธิบายเป็น “คนไทย” ซึ่งต่างก็อยู่ภายใต้กฎหมายที่และแนวทางในการดำเนินชีวิตภายในขอบเขตของสังคมไทยร่วมกัน รวมทั้งชนกลุ่มน้อยส่วนหนึ่งที่ได้รับสถานภาพเป็นพลเมืองไทย จึงควรได้รับการรับรองสิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ตามมาตรา ๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ประชาชนชาวไทยไม่ได้เป็นภาระแก่ประเทศชาติ เศรษฐกิจ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอไป” และมาตรา ๓๐ ที่บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอภาคในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา อบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำการใด... ” แต่ในทางปฏิบัตินั้นชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มยังได้รับสิทธิบางประการไม่เท่าเทียมกับคนไทยซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศไทย และบางครั้งยังถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกกีดกัน และถูกเลือกปฏิบัติ ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งถูกมองว่าเป็นปัญหาสังคม เนื่องจากมีภาวะเงื่อนไขไม่สอดคล้องกับค่านิยมของคนส่วนใหญ่ในสังคม ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มน้อยและชนกลุ่มใหญ่ในสังคมมีลักษณะเป็นปัญหา เช่น การแสดงกริยาต่อต้านและโต้ตอบ การแสดงความรังเกียจเดียดพันท์ หรือความมีอคติ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองของประเทศไทย (ลิขิต ธีรวศิน 2521: 1-12)

ชาวเดหรี或ชาวไทยใหม่เป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มนี้ในสังคมไทยที่มีเชื้อชาติกลุ่มเมลานีเซียน (Melanesian) ที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทยทางชายฝั่งของทะเลอันดามันตอนใต้ในพื้นที่จังหวัดระนอง จังหวัดยะลา จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดสตูล ชาวเดเป็นชนกลุ่มน้อยที่รักอิสระ รักความสงบ ไม่มีศาสนา เชื่อภูตผีปีศาจและบรรพบุรุษ รวมทั้งมีภาษาพูดเป็นของตนเองในตรรกะลมลาย-อินโถนีเซียนซึ่งมีลักษณะคล้ายกับภาษาลາວ (เนตรดาว พ雷ທັກ 2535 : 6) ทำให้ชาวเดเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม ของตน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากชาวเดเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนน้อย และกระฉับกระเฉยอยู่ในหลายพื้นที่ จึงไม่ได้สร้างปัญหาทางด้านการเมืองการปกครองของประเทศไทย แต่ขณะเดียวกัน ชาวเดกลับไม่ค่อยได้รับความสนใจ ความเอาใจใส่ หรือได้รับความช่วยเหลือจากภายนอกเท่าที่ควร

(ประทีอง เครื่องทรงส์ 2541: 1-3) ส่งผลให้ปัจจุบันชาวເລກຕາຍເປັນຄົນຫາຍຂອບຂອງສັງຄມທີ່ດຳຮັງຊື່ວິຕ ທ່ານກາຕາກາປົດສົ່ມຂອງກະແສຖຸນິຍມແລະປະສນປັ້ງຫາກາຮູກເອົາຮັດເອາເປຣີຍບ ກາຮູກກີດກັນ ແລະກາຮູກເລືອກປົງບັດ ເຊັ່ນເດີຍກັນຫານກຸ່ມນ້ອຍກຸ່ມອື່ນ ຖ້າໃນສັງຄມໄທຢ ທັ້ງ ຈ ທີ່ຂາວເລເປັນຫານກຸ່ມນ້ອຍກຸ່ມໜຶ່ງທີ່ອາສີຍອູ່ໃນປະເທດໄທຢມາຂ້ານານ ມີສາດານະເປັນຄນໄທຢ ແລະມີໜ້າທີ່ເທົ່າເທື່ນຄນໄທຢ ທຸກປະກາ ໄນວ່າຈະເປັນໜ້າທີ່ໃນການໄປໃຊ້ສີທີ່ເລືອກຕັ້ງ ອື່ອ ຂາວເລຕ້ອງໄປລົງຄະແນນເສີຍງອງຕນໃນ ກາຮູກຕັ້ງທັ້ງໃນຮະດັບທ້ອງຄົ່ນແລະໃນຮະດັບປະເທດ ມີໜ້າທີ່ເສີຍກາຍີແລະໜ້າທີ່ໃນກາຮັບຮາກກາ ທຫາຮ ໂດຍກາຮັບໜ້າທີ່ຂອງພລເມືອງໄທຢດັ່ງກ່າວເປັນກາຮແສດງໃຫ້ເຫັນລົງຄວາມຈົກກັດໃນชาຕ ເປັນ ກາຮແສດງຕນວ່າຈະໄມ່ຄຸກຄາມຕ່ອງຄວາມນັ້ນຄອງປະເທດ ແລະສາດັບທາງສັງຄມ ເນື່ອຈາກຂາວເລ ສ່ວນໜຶ່ງກີ່ເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບສັນຍາຕິໄທຢອ່າງຄຸກຕ້ອງຕາມກຸ່ມາຍ ຈຶ່ງຍ່ອນໄດ້ຮັບສີທີ່ເສີງພວຍ່າງ ເສນອກາກແລະເທົ່າເທື່ນກັນໃນທາງກຸ່ມາຍ ແລະມີນທາກໜ້າທີ່ໃນສູານະພລເມືອງໄທຢແກ່ເຊັ່ນຄນໄທຢ ສ່ວນໄໝ່ອງປະເທດເຊັ່ນກັນ ແຕ່ກາຣທີ່ເປັນຫານກຸ່ມນ້ອຍທຳໃຫ້ຂາວເລສ່ວນໜຶ່ງຍັງຄນມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າ ຕນເອງຕໍ່າຫຼັກວ່າຄນໄທຢທ່ວໄປ ເນື່ອຈາກຄວາມແຕກຕ່າງດ້ານເຂົ້າຈາຕ ເພົ່ພັນຮູ້ ປະກອບກັນຂາວເລ ສ່ວນໜຶ່ງຍັງໄຮ້ເອກສາຮແສດງສູານະຂອງຕນເອງ ໄນວ່າຈະເປັນທະເບີນບ້ານຫີ່ອບຕປະຈຳຕ້າວ ປະຊານ ທຳໄຫ້ຕ້ອງປະສນປັ້ງຫາຫລາຍປະກາ ເຊັ່ນ ປັ້ງຫາເຮືອກກາຈົ່າງແຮງງານ ປັ້ງຫາເຮືອກກາ ກ້າຍ ປັ້ງຫາກາຮາດສີທີ່ກາຮັບກາຮັກຍາພຍາບາລ ແລະກາຮັບກາຮັກຍາກາຄບັງຄັບ ຮວມທັ້ງ ປັ້ງຫາເຮືອກທີ່ດິນທຳກິນໜຶ່ງອາສີມາເປັນເວລາຍາວານາ ແຕ່ຂາດເອກສາຮສີທີ່ແລະກຣມສີທີ່ໃນທີ່ດິນ ທຳໄຫ້ທີ່ດິນທຳກິນຂອງຂາວເລຕກອ່ຽ້ງກັນບຸຄຄລອື່ນ ເປັນຕົ້ນ ໂດຍເນັພາຍ່າງຍິ່ງຂາວເລໃນພື້ນທີ່ເກະສີເຫຼວ່າ (ຊຸມໜັນແຄນຕູ້ກແກ) ຈຶ່ງເປັນຊຸມໜັນຂາວເລກຸ່ມດັ່ງດີມທີ່ອາສີບຣິເວັມເກະສູກເກີດມາເປັນເວລາຍານ ກວ່າຮ້ອຍປີ ຄື່ອເປັນຊຸມໜັນຂາວເລທີ່ມີກາຮັກພສມພາສາທາງວັດທະນທີ່ຍັງຄນຮັກຍາຄວາມເຊື່ອແລະພິທີ່ກຣມ ເອາໄວ່ ຈຶ່ງຊຸມໜັນຂາວເລປະສນປັ້ງຫາທີ່ມາຈາກກາຮັກພັນນາທີ່ປັດກັນ ດົດທັນ ກີດກັນ ເປີດບັງໂອກາສ ແລະ ສີທີ່ອັນຂອບຮຽນຂອງຂາວເລ ເພີ່ງພຣະການໄມ່ຮູ້ຫັນສູ່ ໄນມີຮູ້ແລະໄນ່ສາມາດເຂົ້າຄືສີທີ່ຕ່າງ ຈ ທີ່ມີ ສັງຄລໃຫ້ຂາວເລທຳໄດ້ເພີ່ງກາຮອນຄນໄທຢອື່ນ ຈ ກອນໂກຍໂອກາສ ສີທີ່ທີ່ດິນ ທ້ອງທະເລ ແລະກຸມປັ້ງຫາ ຂອງພວກເຂາຈາກກາຮັກພັນນາທີ່ເທົ່ານັ້ນ (ເລີສ້າຍ ສີຮັບແລະຄະ 2546: 141) ທັ້ງ ຈ ທີ່ພວກເຂາມີຄວາມຮູ້ສຶກ ເປັນ “ຄນກູ້ເກີດ” ແລະເປັນ “ຄນໄທຢ” ຄນໜຶ່ງໃນສັງຄມໄທຢທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ຄນໄທຢສ່ວນໄໝ່ໃນສັງຄມ ຍອມຮັບເຊັ່ນກັນ

ດ້ວຍເຫຼຸນນີ້ ຜູ້ສຶກຍາຈຶ່ງສັນໃຈສຶກຍາກາຮັບຮອງແລະຄຸ້ມຄຮອງສີທີ່ມີນຸ່ມຍັນຂອງຂາວເລ ແລະກາຮັບສີທີ່ທີ່ ແລະຄວາມສໍານັກທາງກາຮັກພັນນາທີ່ມີນຸ່ມຍັນຂອງຂາວເລ ກາຍໄດ້ ສູານຄືດສີທີ່ມີນຸ່ມຍັນ ສີທີ່ແລະໜ້າທີ່ຂອງພລເມືອງ ສໍານັກທາງກາຮັກພັນນາທີ່ມີນຸ່ມຍັນ ແລະວັດທະນທີ່ມີນຸ່ມຍັນຂອງຂາວເລໃນສູານະພລເມືອງໄທຢ ຮວມທັ້ງສາດານະດ້ານສີທີ່ມີນຸ່ມຍັນຂອງຂາວເລໃຫ້ເປັນໄປຕາມປົງປົງຫາ

สากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ชาวเคลื่องสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองไทยหรือชนชาวด้วยได้อย่างเต็มภาคภูมิ และเป็นทรัพยากรมุนย์ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการรับรองและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของชาวเด็กจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในด้านการรักษาธิคประเพณี ที่อยู่อาศัย นโยบายเกี่ยวกับที่ดิน และการคุ้มครองเรื่องความสะอาดในชีวิต

2.2 เพื่อศึกษาการแสดงสิทธิ หน้าที่ และสำนักงานการเมืองของชาวเด็กในฐานะพลเมืองไทย จำแนกเป็น

2.2.1 สิทธิในฐานะพลเมืองไทย ได้แก่ สิทธิของบุคคลและสิทธิของบุคคลในครอบครัว สิทธิในการพิจารณาคดี สิทธิในการเข้าถึงบริการของรัฐ สิทธิในร่างกาย และสิทธิของท้องถิ่น

2.2.2 หน้าที่ในฐานะพลเมืองไทย ได้แก่ หน้าที่ในการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หน้าที่เตียงภัย และหน้าที่ในการรับราชการทหาร

2.2.3 สำนักงานการเมืองของชาวเด็กในฐานะพลเมืองไทย ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ความเป็นพลเมืองของชาวเด็ก ความสนใจทางการเมืองของชาวเด็ก และการแสดงออกทางการเมืองของชาวเด็ก

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน สิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิพลเมือง ความสำนักทางการเมือง ชนกลุ่มน้อยและชาวเด็ก สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามประเด็นที่ต้องการศึกษา ดังนี้

3.1 ศึกษาการรับรองและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของชาวเด็กจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในด้านการรักษาธิคประเพณี ที่อยู่อาศัย นโยบายเกี่ยวกับที่ดิน และการคุ้มครองเรื่องความสะอาดในการดำเนินชีวิต โดยมุ่งทำความเข้าใจถึงสิทธิมนุษยชนที่ชาวเด็ก ได้รับจากเจ้าหน้าที่ของรัฐตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

3.2 ศึกษาสิทธิ หน้าที่ และสำนักงานการเมืองของชาวเด็กในฐานะพลเมืองไทยตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนด โดยมุ่งทำความเข้าใจถึงสิทธิ หน้าที่ และความสำนักทางการเมืองของชาวเด็กในแต่ละพื้นที่ รวมถึงความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ความเป็นพลเมืองของชาวแล ความสนใจทางการเมืองของชาวแล และการแสดงออกทางการเมืองของชาวแล

4. ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษา ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วย

4.1.1 ประชากร คือ ชาวแลที่อาศัยในชุมชนบ้านแหลมตุ๊กแก (เกาะสีเหลือง) ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง

4.1.2 กอุ่มตัวอย่าง คือ

1) ชาวแลในชุมชนบ้านแหลมตุ๊กแก ประกอบด้วย หัวหน้าชุมชน บุคคลสำคัญของชุมชน และชาวบ้านทั่วไปในชุมชนทั้งผู้ชายและผู้หญิง

2) เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรบริหารส่วนตำบลรัษฎา เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต เจ้าหน้าที่ประมงจังหวัดภูเก็ต เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต เจ้าหน้าที่สำรวจธารจังหวัดภูเก็ต และครุโรงเรียนเกาะสีเหลือง

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการรับรองและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สิทธิหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ สิทธิพลเมือง ความสำนึกทางการเมือง ชนกลุ่มน้อย และชาวแล พบว่า ชนกลุ่มน้อย ได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากรัฐ ในมาตรฐาน 8 ตามปฏิญญาฯ ด้วยหน้าที่พื้นฐานของประชาชนและรัฐบาลแห่งภูมิภาคอาเซียน และมีสถานภาพพลเมืองในฐานะปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ อันประกอบไปด้วย สิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาที่จะศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

4.2.1 การรับรองและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของชาวแลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกอบด้วย

- 1) การรับรองและคุ้มครองในการรักษาจาริตรประเทศไทย
- 2) การรับรองและคุ้มครองด้านที่อยู่อาศัย
- 3) การรับรองและคุ้มครองในนโยบายเกี่ยวกับที่ดิน
- 4) การรับรองและคุ้มครองในการดูแลสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิต

**4.2.2 ศึกษาลักษณะ หน้าที่ และสำนักงานการเมืองของชาวเลในฐานะพลเมืองไทย
ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนด อันประกอบด้วย**

1) สิทธิของชาวเล ในฐานะพลเมืองไทย หมายถึง การกระทำการต่าง ๆ ของชาวเลในการเข้าถึงสิทธิที่ตนเองได้รับในฐานะพลเมืองของไทย เช่นเดียวกับคนไทยส่วนใหญ่ ของประเทศ ได้แก่

(1) สิทธิของบุคคล คือ ชาวเลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามวัฒนธรรม ปฏิบัติศาสนกิจ พิธีกรรม หรือใช้ภาษาของเขารักได้อย่างปกติ และต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(2) สิทธิในการพิจารณาคดี คือ เมื่อชาวเลได้รับความเสียหายจากการกระทำการของคนอื่นที่ตนไม่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ

(3) สิทธิในการเข้าถึงบริการของรัฐ คือ ชาวเลต้องได้รับบริการต่าง ๆ ของรัฐที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน

(4) สิทธิในร่างกาย คือ ชาวเลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยจะต้องไม่ถูกข่มขู่ ประทุษร้าย หรือฆ่าตามอำเภอใจ

(5) สิทธิของห้องถิน คือ ชาวเลสามารถจัดการ ดูแลรักษา และใช้ประโยชน์ในทรัพย์ของชุมชนหรือห้องถินได้

2) หน้าที่ของชาวเล ในฐานะพลเมืองไทย หมายถึง การกระทำการของชาวเลที่ได้รับการรับรองคุ้มครองตามกฎหมายไทยให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้แก่

(1) หน้าที่ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ ชาวเลต้องไปลงคะแนนเสียงของตนในการเลือกตั้งทั้งในระดับห้องถินและในระดับประเทศ

(2) หน้าที่เสียภาษี คือ ชาวเลที่มีรายได้จะต้องนำเงินรายได้ไปเสียภาษีให้กับรัฐ

(3) หน้าที่ในการรับราชการทหาร คือ ชาวเดเพศชายเมื่ออายุถึงกำหนดต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหารเพื่อป้องกันความมั่นคงของประเทศ

3) ศึกษาสำนักงานการเมืองของชาวเล ในฐานะพลเมืองไทย หมายถึง การรับรู้ในความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ และการแสดงออกทางการเมืองในฐานะพลเมืองไทยของชาวเล อันประกอบด้วย

- (1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ความเป็นพลเมืองของชาวเล
 (2) ความสนใจทางการเมืองของชาวเล คือ ความรู้สึกของชาวเลต่อระบบการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(3) การแสดงออกทางการเมืองของชาวเล คือ การมีตำแหน่งทางการเมืองและการมีบทบาททางการเมือง ประกอบด้วย การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเข้าร่วมพรรคการเมือง การมีบทบาทในชุมชน การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ทางการเมือง การเป็นผู้ประท้วง และการเป็นผู้ถือข่าวสารทางการเมือง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

**5.1 ชาวเล หมายถึง กลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยในชุมชนบ้านแหนلنซึ่กแก (ເກະສີເຫວີ່)
 หมู่ที่ 4 ตำบลลรัญญา อำเภอเมือง จังหวัดกฎเกต**

5.2 ชาวเลที่เป็นพลเมืองไทย หมายถึง ชาวเลที่มีบัตรประจำตัวประชาชน และอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านชาวไทยใหม่ หมู่ที่ 4 ตำบลลรัญญา อำเภอเมือง จังหวัดกฎเกต

5.3 ชาวเลที่ไม่ได้เป็นพลเมืองไทย หมายถึง ชาวเลที่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน และอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านชาวไทยใหม่ หมู่ที่ 4 ตำบลลรัญญา อำเภอเมือง จังหวัดกฎเกต

5.4 เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง ข้าราชการหรือพนักงานอื่น ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับชาวเล ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรบริหารส่วนตำบลลรัญญา เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดกฎเกต เจ้าหน้าที่ประมงจังหวัดกฎเกต เจ้าหน้าที่สาธารณสุขกฎเกต ตำรวจกฎจังหวัดกฎเกต และครูโรงเรียนເກະສີເຫວີ່

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะได้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการคุ้มครองและรับรองสิทธิมนุษยชน บทบาทและการใช้สิทธิของชาวเลในจังหวัดกฎเกต ในฐานะพลเมืองไทย ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลในการกำหนดนโยบาย และมาตรการในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม สถานะด้านสิทธิมนุษยชนที่รัฐมีต่อชาวเลในฐานะชนกลุ่มน้อยให้เป็นไปตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มาตรา 8 และตามกฎหมายภายในได้รับรองนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะทำให้สามารถกำหนดมาตรการในการรับรองและคุ้มครองการละเมิดสิทธิในด้านต่าง ๆ ของชาวเล อันจะนำไปสู่การรับรู้และเข้าถึงสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ ในฐานะชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป